

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **T. T. P.**, zastoupený Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 1. 2021, č. j. 57 A 82/2020 – 62, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se přiznává** odkladný účinek.

O d ů v o d ň ě n í :

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 15. 5. 2020, č. j. MV-52315-4/SO-2020, zamítla odvolání žalobce a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky, ze dne 10. 2. 2020, č. j. OAM-7283-33/DP-2019, kterým byla podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3, § 37 odst. 2 písm. a) a § 56 odst. 1 písm. j) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost žalobce o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání, neboť vykonával závislou práci bez potřebného povolení k zaměstnání a mimo pracovněprávní vztah.

[2] Žalobce následně podal žalobu proti rozhodnutí žalované u Krajského soudu v Plzni, který ji rozsudkem ze dne 12. 1. 2021, č. j. 57 A 82/2020 – 62, zamítl.

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti rozsudku krajského soudu dne 28. 1. 2021 kasační stížnost. Dne 29. 1. 2021 podal stěžovatel rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 s. ř. s.

[4] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel odůvodňuje tím, že by jinak utrpěl zásadní újmu, neboť by přišel o zdroj své obživy, kterým je jeho podnikatelská činnost, a o sít' sociálních vztahů, které si na území České republiky za 12 let svého pobytu vybudoval. Konkrétně uvádí, že v ČR na základě povolení k trvalému pobytu žije jeho bratr. Vycestování stěžovatele do země původu navíc brání skutečnost, že komerční lety do Vietnamu jsou kvůli pandemii COVID-19 zrušeny, vycestovat tak lze pouze prostřednictvím repatričních letů. V takovém případě jsou však cestující nuceni podrobit se karanténě v zařízení k tomu určenému a uhradit náklady s tím spojené, které jsou však mimo finanční možnosti stěžovatele. Vzhledem k tomu, že z uvedených důvodů vycestování stěžovatele nelze realizovat, hrozí stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti, že bude do obnovení mezinárodní dopravy nucen setrvat na území České republiky bez pobytového oprávnění a bez možnosti obstarat si finanční prostředky k živobytí, a bude tedy uvržen do materiální nouze. Stěžovatel

podotkl, že jeho žalobě byl přiznán krajským soudem odkladný účinek. K návrhu na přiznání odkladného účinku stěžovatel přiložil přípis ze dne 6. 1. 2021, kterým CK Asia Special, spol. s r. o., informuje své klienty o tom, že s platností od 25. 3. 2020 do odvolání není umožněn žádný komerční let do Vietnamu.

[5] Žalovaná ve svém vyjádření navrhla, aby Nejvyšší správní soud návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zamítl, neboť nejsou splněny podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. Řízení o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu bylo pravomocně ukončeno a platnost pobytového oprávnění stěžovatele skončila uplynutím času. Stěžovatel není k pobytu na území České republiky oprávněn a nic by na tom podle názoru žalované nemohlo změnit ani přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Stěžovateli rovněž nehrozí vznik nenahraditelné újmy, neboť ta by mu mohla vzniknout až na základě jeho správního vyhoštění z území České republiky, což sice může být důsledkem zamítnutí žádosti o prodloužení pobytového oprávnění, avšak o správním vyhoštění se vždy rozhoduje v samostatném správním řízení, kdy se zkoumá rovněž přiměřenost tohoto zásahu do soukromého a rodinného života cizince. Proti rozhodnutí o správním vyhoštění lze následně podat žalobu, která má ze zákona odkladný účinek. Žalovaná podotkla, že stěžovatel je zastoupen advokátem, ochrana jeho práv je tedy dostatečně zajištěna. Osobní účast stěžovatele na řízení lze zajistit prostřednictvím víza k pobytu do 90 dnů.

[6] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[7] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[8] Po zhodnocení důvodů uvedených stěžovatelem a okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny.

[9] Nejvyšší správní soud předesílá, že přestože se s rozhodnutím o neprodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu nepojí povinnost opustit území České republiky a k setrvání mimo její území by mohl být stěžovatel bezprostředně donucen až v souvislosti s rozhodnutím o správním vyhoštění, nemůže být tato skutečnost důvodem pro zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jak již Nejvyšší správní soud mnohokrát uvedl (viz např. usnesení ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 - 100, či ze dne 11. 3. 2019, č. j. 5 Azs 36/2019 - 25), „[j]en stěžít lze totiž předpokládat, že stěžovatel má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytom na území České republiky a vystavovat se riziku, že mu bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu“. Pokud by tedy stěžovatelově návrhu na přiznání odkladného účinku vyhověno nebylo a právní účinky napadeného rozhodnutí by do konce řízení o kasační stížnosti nebyly odloženy, existuje reálné nebezpečí, že by stěžovatel byl nucen před meritorním rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

pokračování

[10] Nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, představuje ve stěžovatelově případě především to, že by musel ukončit svou výdělečnou činnost, v důsledku čehož by přišel o jediný zdroj své obživy, navíc by došlo ke zprerhání jeho vazeb s bratrem. Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že otázka, zda stěžovatel v uplynulých letech vykonával svou výdělečnou činnost v souladu se zákonem, či nikoliv, nemůže být předmětem posouzení soudu při rozhodování o návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť tato otázka je klíčová pro posouzení merita věci, soud by tedy jejím posouzením nepřipustně předjímal výsledek řízení ve věci samé. Pro účely rozhodnutí o návrhu na přiznání odkladného účinku tedy Nejvyšší správní soud musel vyjít z předpokladu, že stěžovatel v současné době vykonává svou výdělečnou činnost v souladu se zákonem. Nejvyšší správní soud proto přistoupil k poměřování újmy, která by mohla stěžovateli vzniknout právními následky rozhodnutí krajského soudu a žalované, a újmy, která by mohla vzniknout jiným osobám, pokud by došlo k odložení účinků těchto rozhodnutí. Zásah do práv stěžovatele by byl v případě nepřiznání odkladného účinku podstatný, protože existuje reálné nebezpečí, že by ještě předtím, než by Nejvyšší správní soud rozhodl o jeho kasační stížnosti, musel opustit území České republiky, kde již 12 let žije a kde vykonává svou výdělečnou činnost, kterou by v takovém případě musel ukončit. Rovněž by došlo k odloučení stěžovatele od jeho bratra. Naproti tomu nelze z řízení před správními orgány, krajským soudem ani z jiných okolností dovodit, že by přiznání odkladného účinku mělo způsobit jakoukoliv újmu jiným osobám. Lze proto dojít k závěru, že by újma hrozící stěžovateli v důsledku rozhodnutí krajského soudu a žalované byla nepoměrně větší než možná újma hrozící jiným osobám v důsledku přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[11] Ačkoliv Nejvyšší správní soud není vázán rozhodnutími krajských soudů ve správním soudnictví, obdobně jako v usnesení ze dne 10. 1. 2019, č. j. 10 Azs 299/2018 – 26, „*vzal také v potaz, že krajský soud přiznal odkladný účinek stěžovatelově žalobě, a to pouze s odkazem na jeho právo účastnit se osobně soudního řízení ve smyslu rozsudku NSS ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 Azs 73/2011-100, přestože se judikatura NSS v cizineckých věcech již nějakou dobu vyvíjí ke přísnějšímu pojetí a zdůrazňuje mimořádnost okolností na straně cizince, jež mohou odůvodnit přiznání odkladného účinku jeho žalobě či kasační stížnosti (viz rozsudky NSS ze dne 6. 1. 2016, č. j. 2 Azs 271/2015-32, či ze dne 5. 10. 2017, č. j. 2 Azs 273/2017-19). Za takové situace stěžovateli vzniklo určité očekávání, že před NSS budou na jeho návrh na přiznání odkladného účinku kladeny srovnatelné nároky, jaké na jeho návrh kladl krajský soud*“.

[12] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývající podmínky stanovené v § 73 odst. 2 s. ř. s., podle níž přiznání odkladného účinku nesmí být v rozporu s důležitým veřejným zájmem, a má ji rovněž za splněnou. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „*[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážít intenzitu brozícího zásahu do základního práva svédčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)*“. Z obsahu žalobou napadených rozhodnutí nevyplývá, že by se stěžovatel na území České republiky dopouštěl trestné činnosti. Ve stěžovatelově případě nedošlo ani ke správnímu vyhoštění, nýbrž pouze k neprodloužení povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky. Ani žalovaná ve svém vyjádření neuvedla, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti v posuzovaném případě mělo být v rozporu s jakýmkoliv důležitým veřejným

zájmem. Lze tedy uzavřít, že podmínka absence rozporu s důležitým veřejným zájmem je rovněž splněna.

[13] Stěžovatel dále uvedl, že vzhledem k omezení leteckých spojení v souvislosti s epidemií viru COVID-19, lze v současnosti do Vietnamu vycestovat pouze prostřednictvím repatriačních letů, které jsou však spojeny s povinností podstoupit po příletu karanténu ve specializovaném zařízení, s čímž jsou spojeny vysoké finanční náklady. Byť si je Nejvyšší správní soud vědom nestandardní situace způsobené zmíněným virem, nelze než uzavřít, že uvedená tvrzení stěžovatele jsou nepodložená a obecná. Stěžovatel nijak neodložil, že by přicestování do Vietnamu bylo spojeno s povinností podstoupit karanténu a nekonkretizoval výši nákladů na tento proces, ani své majetkové poměry, Nejvyšší správní soud tedy nemohl posoudit, zda náklady na případnou karanténu stěžovatele skutečně převyšují jeho finanční možnosti. Nicméně vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal důvod pro přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti již v jiných výše uvedených skutečnostech, nebylo nutné ověřovat pravdivost těchto tvrzení.

[14] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatele přiznal odkladný účinek již krajský soud, postačí v daném případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku Krajského soudu v Plzni, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje odkladný účinek žaloby proti napadenému rozhodnutí žalované. Nejvyššímu správnímu soudu není zřejmé, jak žalovaná dospěla k závěru, že by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nic nezměnilo na tom, že stěžovatel není oprávněn k pobytu na území České republiky. Tím, že krajský soud i Nejvyšší správní soud přiznaly žalobě a kasační stížnosti odkladný účinek, je ve své podstatě zachován stav, který zde byl před vydáním napadeného rozhodnutí, kdy byl stěžovatel oprávněn pobývat na území České republiky na základě fikce platnosti povolení k dlouhodobému pobytu zakotvené v § 47 odst. 4 zákona o pobytu cizinců: *„Pokud doba platnosti víza k pobytu nad 90 dnů nebo povolení k dlouhodobému pobytu uplyne před rozhodnutím o žádosti o vydání povolení k dlouhodobému pobytu nebo prodloužení doby jeho platnosti, ačkoliv žádost byla podána v souladu s podmínkami uvedenými v odstavcích 1 až 3, považuje se vízum nebo povolení k dlouhodobému pobytu za platné do doby nabytí právní moci rozhodnutí o podané žádosti.“* Ze spisové dokumentace ani z tvrzení žalované přitom není patrné, že by podmínky pro nástup uvedené fikce nebyly v posuzovaném případě naplněny.

[15] Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je pouze dočasné povahy a nijak nepředjímá rozhodnutí o věci samé.

Poučení:

Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 18. února 2021

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu